

7 éves a Közzszolgálati Döntőbizottság

SZÖVEG: SZÖÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES, ARCHÍV

2012 júliusában jött létre a közigazgatásban egy olyan jogorvoslati fórum, amelyhez panasszal fordulhatnak a kormánytisztviselők kormányzati szolgálati jogviszonyból származó igényeik érvényesítése érdekében. A döntőbizottság alapító elnöke Kis Norbert, az NKE Államtudományi és Közigazgatási Kar dékánja, és megalakulása óta egyik tagja Csóka Gabriella, a kar Emberi Erőforrás Intézetének munkatársa. Velük és a testület jelenlegi elnökével, Füredi Károllyal beszélgettünk a jogintézményről, annak hatásköréről és működéséről.

● Dékán úr 2013 májusáig töltött be elnöki tisztséget a döntőbizottságban. Mi volt a testület létrehozásának oka, és hogyan indult annak működése?

Kis Norbert: A magyar közzszolgálati jogban történeti előzmények nélküli, közzszolgálati jogvitákat elbíráló jogorvoslati fórum jött létre. A jogalkotó úgy ítélte meg, hogy a munkáltatói intézkedések jogszerűségének vizsgálata sajátos szakértelem és tapasztalat alapján folytatható le gyorsan és hatékonyan. Egy olyan országos hatáskörű fórum jött létre, amely elvben egységes jogalkalmazási gyakorlat kialakítására is képes. Döntései a közzszolgálati jogi kultúra és a jogviták megelőzésének alakításában is meghatározóak. Ezen elvárásokra, alapelvekre figyelemmel lépett hatályba a szervezetre és eljárásra vonatkozó részlet-szabályokat tartalmazó kormányrendelet is, és alkotuk meg a Döntőbizottság ügyrendjét.

Kis Norbert dékán, alapító elnök

● Hogyan érvényesülnek ezek az elvárások, jogpolitikai célok a szabályozásban, illetve a gyakorlatban?

K. N. A bírósági eljárást kötelezően megelőző fórum létrehozásához három cél vezetett. Az egyik a sajátos szakértelem és függetlenség biztosítása. A testület elnöke és tagjai olyan személyek, akik a közigazgatás belső viszonyainak, eljárásainak, munkamódszereinek elmélyült ismeretével, és legalább öt éves közigazgatási gyakorlattal, felsőfokú iskolai végzettséggel, közigazgatási vagy jogi szakvizsgálattal, továbbá közzszolgálati jog terén szerzett gyakorlattal rendelkeznek. A közzszolgálati biztosok függetlenek, azaz a jogszabályok alapján meggyőződésüknek megfelelően döntenek, a jogorvoslati tevékenységükkel összefüggésben nem befolyásolhatók és nem utasíthatók. Fontos szempont a gyorsaság, azaz hogy a testület lehetőleg minél rövidebb idő alatt hozzon döntéseket. A harmadik szempont a hatékonyság volt. A döntőbizottsági eljárásnak a felek részéről nem merül fel költsége, szemben a peres eljárások perköltségeivel. A költség- és illetékmentességet a törvény deklarálja. Az intézmény bevezetésével mérsékelhető a peres közzszolgálati jogviták száma, és ezzel csökkenthetők a bírósági ügyterhek. Ha a döntéssel szemben a kormánytisztviselő vagy a munkáltatói intézkedést meghozó kormányzati igazgatási szerv nem fordul bírósághoz, a jogvita lezárul. »

Füredi Károly: Azt megelőzően, hogy 2015. április 15-én kinevezést kaptam az elnöki feladatok ellátására, ezt a tisztséget Kátai Ildikó, majd Balás István töltötte be. Balás István jelenleg is a döntőbizottság elnökhelyettese. Fontos, hogy a jogalkotó

Füredi Károly elnök

által meghatározott célok a gyakorlatban is érvényesüljenek. A közigazgatási minőségpolitikáért és személyzetpolitikáért felelős miniszter által kinevezett, tizennégy közzszolgálati biztosból álló testületben van több nyugalmazott bíró, ügyvéd, közigazgatási vezető, egyetemi oktató is. A döntőbizottság jelenlegi összetétele garancia arra, hogy az elvárások érvényre jussanak. A háromtagú tanácsokban a közzszolgálati biztosok meggyőződésüknek

megfelelően, a konkrét ügyre vonatkozó jogszabályi előírások figyelembevételével döntenek, a független és pártatlan döntéshozatal a gyakorlatban érvényesül.

Csóka Gabriella: Számos statisztikai adat is alátámasztja azt, hogy a testület gyorsan és hatékonyan működik. 2018-ban 100 lezárt ügyünk volt, amelyek esetében az átlagos ügyintézési határidő 84 nap, a panaszügyek tekintetében 89 nap, a véleménykérő ügyek tekintetében pedig 44 nap volt. Ez azt jelenti, hogy a törvényben előírt határidőn belül hoztuk meg döntéseinket. Szakmai szempontból fontos mérőszám, hogy ebben az időszakban a panaszügyekben meghozott határozatok

Csóka Gabriella bizottsági tag

85 százaléka vált véglegesé. Ez az igen eredményes mutató azt jelenti, hogy a felek keresettel nem támadták meg a döntőbizottság határozatát a közigazgatási és munkaügyi bíróság előtt, tehát a három taggal működő tanácsok döntéseit nagy többségben elfogadták.

● *Elnök úr, hogyan értékeli a számok tükrében a döntőbizottság munkáját?*

F. K. A mérőszámok is igazolják, hogy a kialakított

struktúra megfelelő, a döntőbizottság az ügyeket gyorsan és hatékonyan bírálja el. A panaszügyek száma nőtt, ezzel szemben a véglegességi ráta is emelkedett, a perelkerülő hatás eredményességének növekedése egyértelműen kimutatható. Ebben nagy szerepe van a munkánkat segítő, ügyviteli és döntés-előkészítési feladatokat ellátó Közzszolgálati Döntőbizottság Titkárságának is, amely a Miniszterelnökség szervezetében működik. Bevezettük az elektronikus ügyintézés lehetőségét is, amely nagyban elősegíti a beadványok gyorsabb feldolgozását. A kormányzati igazgatásról szóló új törvény hatálybalépését követően már tapasztalhatóan nőtt a kormányzati szolgálati jogviszonyból származó igények érvényesítésére alapozott jogviták száma, ez 2019-ben új kihívásokat jelent a Döntőbizottság számára is.

Cs. G. A közzszolgálati biztosok számára elsősorban a teljesítményértékeléssel kapcsolatos panaszok, illetve a fegyelmi ügyekkel, jogviszony megszüntetésével kapcsolatos ügyek (például érdemtelenység) elbírálása jelent kihívást, mivel ezen jogintézmények esetében a szabályok jelentősen változtak.

● *Az egységes joggyakorlat kialakításának igénye kapcsán milyen lehetőségei vannak a döntőbizottságnak?*

F. K. A döntőbizottsági teljes üléseken lehetőségünk van a testület döntéseinek megvitatására, elemzésére és vitás jogalkalmazási kérdésekben vélemény kialakítására. Ezeket az elvi iránymutatásokat figyelembe vesszük az egyes ügyekre vonatkozó döntések meghozatalakor, természetesen a pártatlanság, a függetlenség és a panaszhoz kötöttség elvének megtartásával. Fontos hangsúlyozni, hogy a felek számára biztosított a döntőbizottság határozatával szembeni bírói jogorvoslati lehetőség. Ha az eljáró tanács elvi kérdésekre is kiterjedő határozatot hozott, arról a tanács elnöke tájékoztatja a döntőbizottság elnökét, aki indokolt esetben dönthet a határozat Elvi Döntőbizottsági Határozatként történő közzétételéről a testület honlapján. Ennek elsődleges célja, hogy az ilyen elvi kérdéseket tartalmazó ügyeket a tanácsok egységesen bírálják el. Ezen határozatok nyilvánosságra hozatalával ugyanakkor egyfajta, a közzszolgálati jogalkalmazást közvetett módon segítő funkció is érvényesül. A hatékonyság növelése érdekében több alkalommal kezdeményeztük a jogalkotónál a jogszabályok módosítását, korszerűsítettük ügyrendünket.

● *A döntőbizottsági joggyakorlat beépíthető-e a közzszolgálati alap-, mester-, illetve továbbképzésbe?*

K. N. A munkaügyi bírósági döntések mellett az anonimizált döntőbizottsági jogesetek elemzése, a gyakorlati példának a közzszolgálati jogi oktatásba, tananyagokba történő beépítése az oktatás során alkalmazott módszertanunk fontos eleme lehet. Ebben a jelentős szakmai tapasztalattal rendelkező közzszolgálati biztosok szakmai támogatását is várjuk. ●